

Miljørapport fra Norsk Skogsertifisering

For virksomheten i 2019

Oslo, februar 2020

Norsk Skogsertifisering

Omfang og virksomhet.

Norsk Skogsertifisering ble opprinnelig sertifisert av Det Norske Veritas i henhold til ISO 14001 Levende Skog skogstandard 2. mai 2000. Resertifisering er gjennomført i april 2003, mars 2006, juni 2009 og februar 2012, og sist mai 2018. Selskapet er nå sertifisert i henhold til ISO 14001: 2015 og Norsk PEFC skogstandard fra 2016. Denne rapporten beskriver erfaringene etter mer enn 19 års virksomhet som sertifisert selskap, men har hovedfokus på resultater fra 2019.

Norsk Skogsertifisering sammen med tilknyttede eiendommer skal arbeide for et sertifisert bærekraftig skogbruk, hvor hensyn til naturmiljø, friluftsliv, HMS og andre sosiale verdier ivaretas på en god måte sammen med skogbrukets potensial for CO2-binding og økonomisk verdiskaping.

Utgangspunktet for arbeidet er en forpliktelse til å følge norsk lov og gjeldende Norsk PEFC Skogstandard.

Norsk Skogsertifisering og tilknyttede eiendommer skal:

- Arbeide for økt kompetanse i hele organisasjonen om skogbrukets mulige påvirkning på miljø, klima og friluftsliv, og hvordan dette kan balanseres mot et mål om rasjonell og lønnsom skogsdrift.*
- Drive et systematisk arbeid for å hindre forurensing og forbedre de samlede klima og miljøeffekter av det skogbruk som utøves, basert på et prinsipp om kontinuerlig forbedring.*
- Arbeide for alminnelig tillit til vårt miljøstyringssystem gjennom praktisering av stor grad av åpenhet om relevant miljøinformasjon.*
- Med tydelighet formidle innhold og krav i miljøarbeidet til egne medarbeidere, underleverandører, kunder og allmennhet.*
- Arbeide for rasjonell integrering av skogstandard og HMS med annet kvalitetssikringsarbeid i alle ledd i produksjonskjeden.*

Selskapets miljøpolitikk ble behandlet av styret i april 2017. Enkelte oppdateringer og justeringer ble vedtatt. Miljøpolitikken er lagt ut på selskapets hjemmeside www.skogsertifisering.no.

Selskapets miljømål sammen med strategi for å nå målene ble sist revidert i mars 2018. Miljømålene vedtas av styret, etter en forutgående prosess hvor vi har vurdert behovene for forbedringer i vår virksomhet, samt status for måloppnåelse av de gamle miljømål. Behov for nye miljømål vurderes fortløpende, basert på erfaringer samt ISO 14001 : 2015. Nye miljømål vil bli behandlet av styret for Norsk Skogsertifisering vinteren/våren 2020.

Alle skogeiere som inngår avtale med Norsk Skogsertifisering slutter seg samtidig til den miljøpolitikk og de miljømål som er vedtatt for selskapet. Skogeieendommene vil i tillegg ha enkelte mer spesifikke mål for egen virksomhet. Gjeldende miljøpolitikk og miljømål er alltid tilgjengelig på vår hjemmeside www.skogsertifisering.no

Miljømål for Norsk Skogsertifisering

Vedtatt av styret 6. mars 2018.

Norsk Skogsertifisering skal være blant landets fremste fagmiljøer innenfor bærekraftig skogbruk og skogsertifisering. Norsk Skogsertifisering skal bidra til en kostnadseffektiv, uavhengig og troverdig sertifisert kvalitetssikring av et bærekraftig skogbruk på eiendomsnivå i Norge, med utgangspunkt i gjeldende miljøpolitikk for virksomheten.

Hovedmålet er å videreutvikle system og rutiner for praktisering, dokumentasjon og kvalitetssikring av miljøsertifisering basert på PEFC og ISO 14001 på de enkelte tilknyttede eiendommer, slik at dette blir en naturlig og innarbeidet del av det løpende skogbruk. Det skal være en løpende prosess med stadig forbedring av så vel rutiner og systematikk som miljøtilpasninger.

Spesiell innsats skal bli gjort på de felter hvor miljøeffektanalyser, risikoanalyser, samsvarsanalyser, innspill fra eksterne og interne parter samt løpende revisjoner viser de klareste forbedringspotensialer.

Med dette som utgangspunkt er det satt opp følgende konkrete delmål for perioden fram til utgangen av år 2019 (målperioden):

- *Utvikle og iverksette interne hensiktsmessige rutiner for å følge opp nye miljøkrav som følge av nye krav fra virkeskjøpere basert på FSC CW.*
- *Avklare dokumentasjonskrav og utvikle rapporteringsrutining for oppfølging av EUs tømmerforordning.*
- *Videreføre arbeidet for at eiendommer knyttet til Norsk Skogsertifisering får økt tilgang til gradert miljøinformasjon for sine arealer.*
- *Utvikle strategi og tiltak for å begrense risikoen for sosial dumping for innleiet arbeidskraft*
- *Avklare hindringer og muligheter for bruk av biodrivstoff i skogbruk*

Pr. 31. desember 2019 har 14 eiendommer/skogbruksvirksomheter inngått full avtale med Norsk Skogsertifisering. Sertifiseringen er uavhengig av virkesomsetning og tilknyttede eiendommene kan selge tømmer som sertifisert til den tømmerkjøper de måtte ønske. Eiendommene har til sammen ca. 3 370 000 daa, hvorav 2 080 000 daa er produktiv skog. Det har ikke vært endringer i tilknyttet areal siste år.

I tillegg til areal og antall eiendommer angitt ovenfor, kommer Stangeskovene AS som har eget ISO 14001 sertifikat., men som likevel har en egen avtale om å bruke den del av Norsk Skogsertifisering sin systemdokumentasjon som er relevant, og inngå i selskapets opplegg for internervisjon og opplæring.

Pr. 1. januar 2020 inngår følgende eiendommer/virksomheter i Norsk Skogsertifisering sitt sertifikat:

Drammen Kommuneskoger. Eidskog kommuneskoger Fritzøe skoger Hans Olsen Rustand Høibraaten Skog Landåsskogene DA Løvenskiold Fossum	Løvenskiold Vækerø Mathiesen Eidsvold Værk Meraker Bruk AS Maarud Gaard. Selvik Bruk AS Værdalsbruket AS Oslo kommuneskoger
--	---

Revisjoner.

Norsk Skogsertifisering er blitt revidert 23 ganger av Det Norske Veritas, hovedrevisjon i 2000 og 5 oppfølgingsrevisjoner, fram til ny hovedrevisjon i april 2003. Deretter har vi hatt årlige revisjoner, hvorav hovedrevisjon hvert 3. år. Siste hovedrevisjon var i 2018 og neste planlegges for 2021. Veritas har i sine revisjoner besøkt alle eiendommene minst en gang i forbindelse med revisjon i løpet av perioden 2000 – 2019.

Norsk Skogsertifisering har selv gjennomført oppstartsrevisjon på alle eiendommer som er med i ordningen, samt rutinemessige oppfølgingsrevisjoner. Totalt var det pr. 1. januar 2019 gjennomført 186 eiendomsviser rutinerrevisjoner på eiendommene i tillegg til oppstartsrevisjonene. I 2019 ble det gjennomført oppfølgingsrevisjoner på **9** eiendommer, tilsvarende **92 %** av tilknyttet areal, pluss internrevisjon av Stangeskovene. Totalt er **29** drifter eller skogkulturtiltak kontrollert i felt.

I tillegg foretas systematisk og dokumentert egenkontroll og internkontroll på de enkelte eiendommer.

Norsk Skogsertifisering gjennomfører også for egen virksomhet en årlig intern systemrevisjon.

Registreringer

Kantsoner

Kantsoner er registrert under alle revisjonsbesøk når vi har besøkt drifter hvor dette har vært aktuelt. Det er fokusert spesielt på kantsoner som følge av vannsystemenes betydning i skogen, der det følger av norsk PEFC-skogstandard at kantsoner skal utvikles eller spares.

Registreringen skjer slik at vi ved alle feltkontroller av drifter hvor det er aktuelt å ha kantsoner, anslår kantsonens gjennomsnittlige bredde i felt. Tabellen nedenfor viser de årlige gjennomsnitt av disse anslåtte kantsonebredden.

Kantsonebredden er anslått med utgangspunkt i kantsoneareal som faktisk er satt igjen. Eventuelt avvirket areal i kantsoner hvor det har stått ustabil ensjikka og ustabil granskog eller hvor hogst i kantsone er gjort av friluftshensyn, er ikke inkludert i anslagene på kantsonebredde.

Siste år er gjennomsnittlig anslått kantsonebredde beregnet til 13,87 m.

For siste 10-årsperiode er gjennomsnittlig kantsonebredde registrert til 13,3 m.

Utvikling i registrert kantsonebredde:

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
11,8 m	17,2 m	15,9 m	14,8 m	13,9 m	10,7 m	13,0 m	11,8 m	10,4 m	13,7 m

Det er usikkerhet forbundet med registrering av kantsonebredde, og det vil være element av tilfeldighet i registrert utvikling fra år til år. Økningen fra 2010 til 2011 kan neppe tilskrives annet enn tilfeldig utslag, og at vi i 2009 og 2011 hadde enkelte målinger med spesielt vide kantsoner. Vi har ikke noe inntrykk av endret syn på kantsonebredde, annet enn at bredden i større grad etter hvert tilpasses forholdene på stedet. Gjennomsnittet for de siste 5 år er 11,9 m. Et slikt gjennomsnitt for flere år, gir et bedre inntrykk av det faktiske gjennomsnittet. Vi fikk med revidert PEFC standard i 2016 noe endring i regelverket for kantsoner, spesielt for smalere bekker. Dette kan bidra til utslag i statistikken, og bidratt til det som kan se ut som en synkende tendens. De gjennomsnitt som er registrert gjelder også areal hvor kantsonen er avvirket for å etablere ny kantsone, jfr. standardens krav. Kantsonen blir i slike tilfeller registret ut ifra hva som faktisk er satt igjen, og ikke hva den fremtidige kantsonen er ment å bli.

Vurdert mot kravet i skogstandarden, oppfattes kantsonebreddene akseptable. Som gjennomsnitt ligger registrerte kantsonebredder på det nivå som angis i standarden.

Hogstform.

Omfanget av lukkede hogster er vurdert basert på informasjon og anslag innhentet på de eiendommer i løpet av de gjennomførte revisjoner, samt fordeling av revisjonsfelter. Vurderingene bygger på eiendomsvisе anslag de siste år, og angir et omfang på lukkede hogster på til å være i størrelsesorden 6 - 8 % av avvirkningsvolum som gjennomsnitt for de tilknyttede eiendommer. Tynninger er ikke inkludert i disse tallene. Oslo kommuneskog som i all hovedsak benytter lukkede hogstformer, bidrar vesentlig til å trekke gjennomsnittet opp.

Tynningen er tilsvarende registrert til å utgjøre en andel på ca 7 % av samlet avvirkning. Det er vesentlig usikkerhet knyttet til anslagene, spesielt for lukket hogst. Lukket hogst skal gjennomføres i granskog der det økonomisk og biologisk ligger godt til rette for dette. Utfordringen er at det er relativt få steder hvor dette er tilfellet, og at egnethet for lukket hogst varierer med forventet frøsetting de enkelte år. Enkelte eiendommer har prioritert lukkede hogster mot høyereliggende områder grunnet dårlige erfaringer i deler av den lavereliggende skogen.

Rapporterte erfaringer med lukkede hogster har vært blandet, spesielt med hensyn til stabilitet og svak sunnhet i bestand hvor dette er gjennomført. Vi har på dette grunnlag initiert et prosjekt hvor vi har sett på tilslag ved bruk av denne hogstformen.

Flatestørrelse

Vi registrerer flatestørrelse på alle feltkontrollerte hogster. Dette gir ikke et statistisk holdbart gjennomsnitt, men gir likevel en indikasjon på nivået. Gjennomsnittlig flatestørrelse registrert på feltkontrollene i 2019 var 34 da.

2015	2016	2017	2018	2019
34 da	28 da	33 da	33 da	34 da

Når vi ser på utviklingen i flatestørrelse de siste 5 år, så er det noe variasjon fra år til år, men det kan ikke identifiseres noen trend.

Skogkultur

Norsk PEFC skogstandard fokuserer på planting og stadfester foryngelsesplikten. Samtidig ser vi at god skogkultur stadig trekkes fram for økt CO2 binding. Vi følger opp dette på revisjoner, og registrerer aktivitetsnivå for planting og ungsogpleie. For 2019 var aktivitetsnivået

Tiltak	Samlet omfang	Omfang relativt til avvirkning	Omfang relativt til avvirkning i Norge totalt
Planting	1.594.000 pl.	5,2 pl/m ³	3,8 pl/m ³
Ungskopleie	19.630 da	64 da/1000m ³	25 da/1000m ³

Som det fremgår er aktiviteten for eiendommene i Norsk Skogsertifisering til dels vesentlig høyere enn gjennomsnittlig nivå for skogbruket i Norge. Det er i andre sammenhenger antydnet at omfanget ungsogpleie i Norge minst burde doubles. Norsk omfang av ungsogpleie er relatert til avvirkning 40 % av svensk nivå Eiendommene i norsk Skogsertifisering ligger svært nær svensk nivå.

Omfanget av planting ligger også klart høyere enn nasjonalt gjennomsnitt. Dette bekrefter god aktivitet på eiendommene, men kan nok også delvis forklares med relativt lav furuandel på eiendommene i Norsk Skogsertifisering, sammenliknet med landet totalt.

Opplæringstiltak/kompetanseutvikling.

Kompetanseutvikling skjer for Norsk Skogsertifisering på 2 nivåer:

- Utvikling av kompetanse i sentral-leddet som faglig grunnlag for selskapets virksomhet.
- Formidling av kompetanse fra selskapet til eiendommene og ikke minst formidling av kompetanse og erfaring mellom eiendommene.

I tillegg skjer det et ikke uvesentlig og systematisk arbeid på de enkelte eiendommen med utvikling av egen kompetanse.

Kompetanseutviklingen sentralt har i 2019 bestått av:

- Deltakelse i prosess for etablering av norsk FSC standard for skogforvaltning.
- Deltakelse i ulike FoU-prosjekter
- Aktiv deltakelse i fora for samordning og erfaringsutveksling mellom miljøansvarlige hos de ulike sertifikatholdere i Norge.
- Deltakelse i styret for PEFC Norge.

Relevante FoU-prosjekter som vi har deltatt i 2019 har vært:

Tittel	Samarbeidspartner
Hvordan øke verdiskapingen og klimanytten i skogbrukets produksjonskjede basert på bruk av næringens egne energiressurser	Energigården, NIBIO, Viken Skog og MEF
Bruk av Landskogtakseringens data for kostnadseffektiv planlegging i skogbruket	NIBIO, Mjøsen Skog og Foran.
Tech 4 effekt. Knowledge and Technologies for Effective Wood Procurement.	NIBIO og diverse prosjektpartnere fra Danmark, Finland, Polen, Tyskland, Østerrike og Italia. (EU-prosjekt).
Fjellskoghogst, analyse av erfaringer med hensyn til foryngelse og tilvekst.	NIBIO og Glommen Skog
Lukket hogst. Undersøkelse av resultater med hensyn til stabilitet, tilvekst og foryngelse etter gjennomførte lukkede hogster.	NIBIO og Glommen Skog

Formidling av kompetanse fra Norsk Skogsertifisering til eiendommene skjer gjennom en årlig fagsamling, intern- revisjoner, utsending av skriftlig materiale, bruk av hjemmeside og direkte kommunikasjon. I 2019 var den årlige fagsamlingen hos Stangeskovene AS i Aurskog Høland. Fagsamlingen i 2019 samlet 23 deltakere.

Eksterne henvendelser/klager

Eksterne henvendelser eller klager er registrert til 9 av eiendommene. De øvrige eiendommer har ikke mottatt noen eksterne henvendelser som kan ha preg av klage. Totalt er det loggført 69 henvendelser, men en stor del av disse har mer preg av forespørsel enn klage. 35 av henvendelsene kan sies å ha preg av klage knyttet til skogsdrift og etterlevelse av PEFC skogstandard. Ingen klager kan sies å påpeke vesentlige mangler i gjennomføring eller praktisering av skogstandard.

Registrerte klager mottatt i 2019 hadde følgende fordeling:

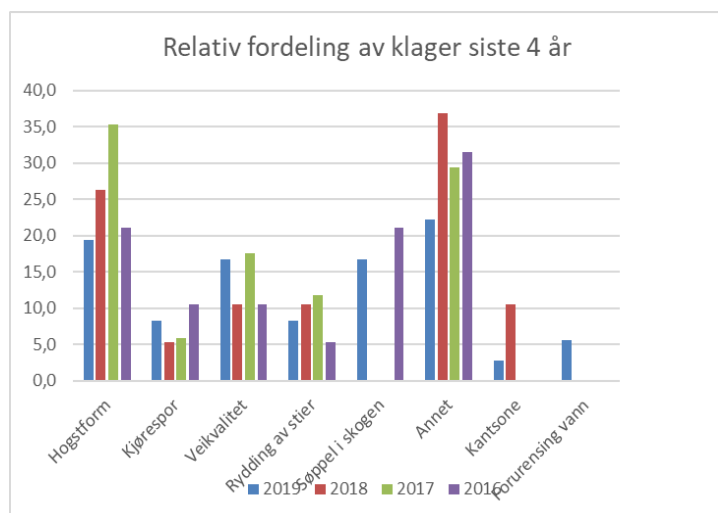

Flere av klagen, spesielt blant de som er registrert på hogstform er reelt sett klager på forvaltningsvedtak/godkjenninger gitt av offentlig skogforvaltning. Det er interessant å merke seg den store andelen av klager på veikvaliteten på skogsbilveier. Dette gjelder særlig valg av type grus og opprydding eller sletting av vei etter kjøring med skogsmaskin. Det er også verd å merke seg det relativt store omfanget av klager på søppel i skogen. Dette gjelder alle typer avfall og er i liten grad knyttet til skogsdrift.

Klagene registrert under «Annet» omfatter tema som:

- Ødelagt grøft langs jordkant,
- Påstått ulovlig kjøring med ATV
- Låsing av veibommer
- Feilhogst, trær hogd utenfor planlagt hogstfelt.
- Uforsiktig bilkjøring på skogsbilvei.

Utviklingen av klager de siste 4 år vider følgende fordeling:

Grafen her viser utvikling i den relative fordeling av klagen de siste år, hvert tema i prosent av samlet antall klager det enkelte år. For alle årene har det vært flere klager på veikvaliteten enn på kjørespor. For øvrig ser vi at det er stor spredning i tema som påklages.

Forhold til HMS og forurensingsrisiko

Vi har i 2019 ikke registrert avvik eller observasjoner knyttet til ren forurensings-skade. Vi har i internrevisjonene gjennom året hatt oppfølging av HMS og risiko for skade på 3.person knyttet til velteplassarbeid.

Forhold til nye standarder

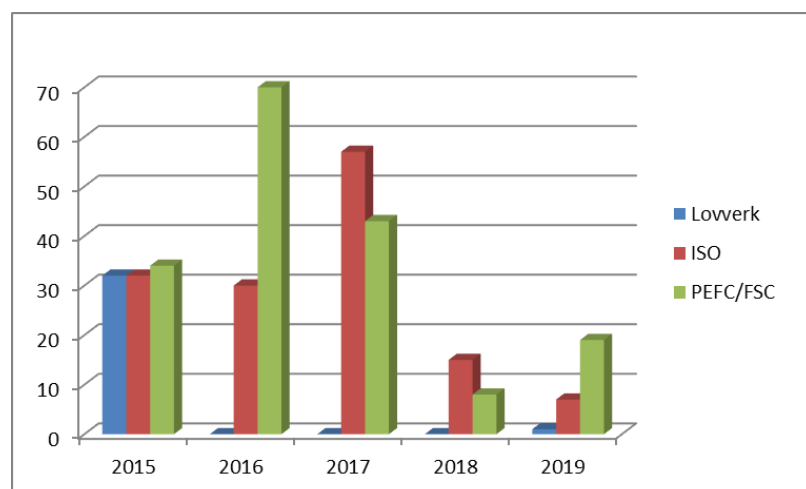
Vi har i 2019 ikke fått nye standarder som direkte følger av eget sertifikat, men vi har fått en presisering til standarden vedrørende hensyn til hekkende fugler ved hogst i hekkeperioden. Dette er fulgt opp med skriftlig informasjon når denne presiseringen kom og informasjon i vår årlige fagsamling.

Avvik og observasjoner

Avvik og observasjoner er registrert både for Norsk Skogsertifisering som selskap, gjennom eksterne revisjoner og foretatte internrevisjoner på enkelteiendommer. I tillegg er det registrert interne avvik på de enkelte eiendommer som følge av eiendommenes egen internkontroll. Nedenfor er beskrevet de avvik og observasjoner/merknader som er fremkommet gjennom eksterne og interne revisjoner på eiendomsnivå. Interne avvik registrert av den enkelte eiendom inngår ikke, og kommer følgelig i tillegg.

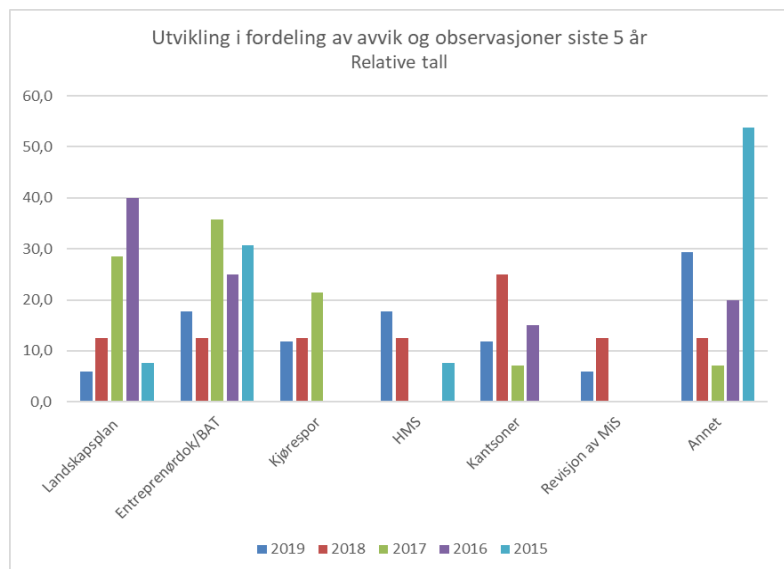
Med observasjoner eller merknader menes skriftlige kommentarer i revisjonsrapportene.

Fordeling av avvik og observasjoner, hovedgrupper fra intern-revisjoner på eiendomsnivå.

Figur 1. Registrerte avvik og observasjoner som vises her er relativ fordeling av avvik og observasjoner registrert på de enkelte eiendommer de siste 5 år, klassifisert på regelverk.

Nærmere spesifikasjon av registrerte avvik i forhold til PEFC skogstandard fremgår av figurene nedenfor.

Figur 2.

Figuren viser fordeling av registrerte avvik og forbedringsområder i forhold til Norsk PEFC Skogstandard de siste 5 år.

I 2019 til sammen 17 avvik og observasjoner knyttet til PEFC skogstandard. Registreringene registrert under «annet» er 5 observasjoner. Disse gjelder:

- Utsjekking av gradert miljøinformasjon.
- Utsjekking av informasjon i Narin-base
- PEFC kurs

Det er i 2019 ikke identifisert avvik knyttet til hogst inn i MiS, naturtyper eller reservatareal.

Vurdering av miljømål

Resultatene fra denne sammenstillingen av miljøstatus i forhold til de punkter som er evaluert gir et grunnlag for en foreløpig vurdering av hvordan Norsk Skogsertifisering med tilsluttede eiendommer ligger an i forhold til egne definerte miljømål.

Mål	Vurderingsmål/oppgaver	Oppfølging
Utvikle og iverksette interne hensiktsmessige rutiner for å følge opp nye miljøkrav som følge av nye krav fra virkeskjøpere basert på FSC CW.	Følge opp endelig godkjent NRA med tilhørende rutiner som må følges opp på eiendommer som ikke er knyttet til FSC sertifikat.	Informasjon om krav og oppfølging er gitt på fagsamling i 2018. Skriftlig informasjon og rutiner for dette er formidlet i januar 2019. Rutinene er ytterligere noe forbedret gjennom året og saken fulgt

		opp i revisjoner, og fagsamling i 2019.
Avklare dokumentasjonskrav og utvikle rapporteringsrutiner for oppfølging av EUs tømmerforordning.	Følge opp mot Landbruksdirektoratet hva som ønskes avklart, og hva som kan avklares med NSS sentralt og hva som eventuelt forventes fra eiendomsnivå. Formidle til eiendommene hvordan forespørsler her skal svares ut.	Arbeidet er fulgt opp gjennom bistand i konkrete case. Konkret rutine for dette er laget og presentert i fagsamlingen for 2019.
Utvikle strategi og tiltak for å begrense risikoen for sosial dumping for innleiet arbeidskraft	Avklare regelverket og hvor langt ansvaret for oppdragsgiver og praksis i andre bransjer. Beskrive strategi og/eller tiltak for å begrense risikoen.	Eget notat om sosial dumping med henvisning til regelverk, anbefalinger fra arbeidstilsynet og egne anbefalinger til oppfølging er laget og distribuert.
Videreføre arbeidet for at eiendommer knyttet til Norsk Skogsertifisering får økt tilgang til gradert miljøinformasjon for sine arealer.	Fortsette oppfølgingen og påtrykket overfor direktoratet, og om nødvendig ta dette høyere opp i systemet.	Arbeidet er fulgt opp gjennom 2018, og vi har nå passordbeskyttet tilgang for tilknyttede eiendommer. Tilgangen har fungert gjennom 2019, men overgangen til nye fylkesgrenser pr. 01.01.2020 har skapt noen midlertidige utfordringer.
Avklare hindringer og muligheter for bruk av bio-drivstoff i skogbruk.	Delta i utredning sammen med Energigården, for å avklare utfordringer og hindringer i forhold til økt bruk i skogbruk.	Prosjektet ble igangsatt i 2018 og går inn i 2019. Avsluttende skogdag gjennomført i mars 2019.

Samsvar

Oppfølging av vår samsvarsforpliktelse i forhold til ISO 14001:2015 følger av våre rutiner for internkontroll og revisjoner, vurderingen av etterlevelse av miljømål samt eksterne henvendelser.

Utfallet av disse fremgår av oppsummeringen av avvik og observasjoner, oppsummeringen av eksterne henvendelser og vurderingen av måloppnåelse knyttet til miljømål. Med de avvik som er registrert samt noe mangler i måloppnåelse vurderes det ikke å være vesentlig svikt i samsvar mellom kravene, forpliktelser og resultater.

Oslo, februar 2020.
Norsk Skogsertifisering